

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

שם השיעור (0-47-400) - אברח ממך אליך: עיון בתהילים קיט

שם המרצה – הרב דניאל טרופר

- (א) לַמְנַצֵּחַ לַדָּוִד מִזְמוֹר יְקִיָּק חִקְרֹתַי וַתִּדְעַ:
- (ב) אַתָּה יִדְעַת שַׁבְּתַי וְקוּמִי בְּנֹתָה לְרַעִי מִרְחוֹק:
- (ג) אֲרֵחִי וְרַבְעִי זָרִית וְכָל־דַּרְכֵי הַסִּפְּנוֹתָה:
- (ד) כִּי אֵין מְלָה בְלִשׁוֹנִי הֵן יְקִיָּק יִדְעַת כְּלָה:
- (ה) אַחֲזֹר וְקִדְּמִי צִרְתַּי וַתִּשֶׁת עָלַי כַּפְּכָה:
- (ו) פְּלִיאָה יִדְעַת מִמֶּנִּי נִשְׁגָּבָה לֹא־אוּכַל לָהּ:
- (ז) אָנָּה אֱלֹהִי מִרוֹחַךְ וְאַנָּה מִפְּנֵיךְ אֶבְרַח:
- (ח) אִם־אֶפְּקֶה שָׁמַיִם שֵׁם אַתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּבֶל:
- (ט) אִשָּׁא כִנְפֵי־שָׁחַר אֲשַׁכְנֶה בְּאַחֲרֵית יָם:
- (י) גַם־שֵׁם יִדְּוֶה תִנְחַנְּנִי וְתִאחַזְּנִי יְמִינֶךָ:
- (יא) וְאָמַר אֶבְרַח־חֲשֵׁךְ יִשׁוּפְנִי וְלֵילָה אֲזֹר בְּעֵדְנִי:
- (יב) גַם־חֲשֵׁךְ לֹא־יִחַשְׁיָךְ מִמֶּךָ וְלֵילָה כִּיֹּם יֵאָרֵר כַּחֲשִׁיכָה כְּאוֹרָה:
- (יג) כִּי־אַתָּה קִנִּיתָ כְּלִיתִי תִסְכְּנִי בְּבֶטֶן אִמִּי:
- (יד) אֲוִדְךָ עַל כִּי נִוְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלָאִים מִעֲשֵׂיךְ וְנִפְשִׁי יִדְעַת מְאֹד:
- (טו) לֹא־נִכְחַד עֲצָמִי מִמֶּךָ אֲשֶׁר־עֲשִׂיתִי בְּסִתְּרֵךְ רִלְקַמְתִּי בְּתַחְתִּיּוֹת אֲרָץ:
- (טז) גִּלְמִיּוֹ רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל־סִפְרֶךָ כָּלֵם יִכְתְּבוּ יָמִים יֵצְרוּ וְלֹא וְלֹא אֶחָד בָּהֶם:
- (יז) וְלֵי מַה־יִּקְרָו רַעֲיָךְ אֵל מַה עֲצָמוֹ רֵאשִׁיָּהֶם:
- (יח) אֶסְפָּרֶם מִחֹל יִרְבֹּן הֶקִּיצְתִּי וְעוֹדִי עִמָּךְ:
- (יט) אִם־תִּקְטַל אֱלוֹהֵי רָשָׁע וְאַנְשֵׁי דָמִים סוּרוּ מִנִּי:
- (כ) אֲשֶׁר יֵאמְרֶךָ לְמַזְמָה נִשָּׂא לִשְׂוֹא עֲרִיךָ:
- (כא) הֲלוֹא־מִשְׁנֵאֵיךָ יְקִיָּקוּ אֲשַׁנְּא וְיִבְתְּקוּמִמֶּיךָ אֶתְקוּטֹט:
- (כב) תִּכְלִית שְׂנֵאָה שְׂנֵאָתִים לְאוֹיְבִים הֵיוּ לִי:
- (כג) חִקְרַנִּי אֵל וְדַע לְבַבִּי בְּחֹנִי וְדַע שְׂרַעֲפִי:
- (כד) וְרֵאָה אִם־דַּרְךְ־עַצְבִּי וְנִחַנִּי בְּדַרְךְ עוֹלָם:

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

אבן עזרא תהלים פרק קלט: **זה המזמור נכבד מאוד בדרכי השם ואין באלה החמשה ספרים מזמור כמוהו וכפי בינת אדם בדרכי השם ודרכי הנשמה יתבונן בטעמיו**

אבן עזרא

(ז) אנה - אין יכולת באדם ללכת אם לא יוליכהו רוח השם על כן אנה אלך מרוחק והטעם כמו מפניך.

רד"ק:

"ונפשי יודעת מאוד". "כלומר, נפשי המשכלת אומר: אף על פי שבשאר החיים נפלאים מעשיך, אין בהם מי שיכיר. אבל בי נתת הנפש המשכלת יותר על שאר החיים והיא תדע מעשיך הנפלאים ותודה לך עליהם."

טעם מאד דבק עם נפלאים מעשיך, כלומר מעשיך נפלאים מאד ונפשי יודעת, כלומר נפשי המשכלת. אמר: אעפ"י שבשאר החיים נפלאים מעשיך, אין בהם מי שיכיר, אבל בי נתת הנפש המשכלת יותר על שאר החיים, והיא תדע מעשיך הנפלאים ותודה לך עליהם, ונוראות היצירה הם נגלים וְנִפְרָים לחכמים, כי כל אבר ואבר נברא בחכמה, ועל התכונה שנברא הוא לצורך ולתועלת, וכל אדם צריך להתבונן בהם, ומתוך כך יכיר נפלאות היוצר ויודה לו עליהם.

<p><u>רד"ק:</u> (כד) כמו (ישעיה סג, י): והמה מרו וְעָצְבוּ: את רוח קדשו. ונחני, <u>אם תראה בי שום דרך מרי, המיתני מיד.</u> זהו דרך עולם, כמו: הנה אנכי הולך בדרך כל הארץ (מ"א ב, ב), כי הולך האדם אל בית עולמו (קהלת יב, ה):</p>	<p><u>תרגום יונתן:</u> "כי דבי יתי באורח תריצי (ישר) שלמא" פירוש חכמי צרפת: "ללכת בדרך ישר, ולא אצטרך ללכת בדרך מעוקלת"</p>
--	---

שלמה אבן גבירול, כתר מלכות, קטע ל"ח

"אלקי, אם עווני מנשוא גדול / מה תעשה לשמך הגדול?
 ואם לא אוחיל לרחמיך, / מי יחוס עליי חוץ ממך?
 לכן אם תקלטני לך אייחל / ואם תבקש לעוני,
 אברח ממך אליך / ואתכסה מחמתך בצלך"

ילקוט שמעוני תהלים רמז תרכה

שנו רבותינו כל שירות ותשבחות שאמר דוד כנגד עצמו אמרן, דברי ר' אליעזר, ר' יהושע אומר כנגד צבור אמרן. וחכמים אומרים יש מהם כנגד צבור ויש מהן כנגד עצמו אמרן בלשון יחיד כנגד עצמו, בלשון רבים כנגד צבור.